

hidtil. Det er en bekendt Sag, at Sparekasselinstitutionen her i Danmark ikke har været aldeles uden Kontrol eller skulde i alt Fald ikke have været det. Vi have en Afat af 28de Juli 1827, som paabyder Sparekasserne at offentliggjøre deres aarlige Regnskaber ved Trykken. Det har dog formodentlig været Hensigten, at Offentliggjørelsen af dette Regnskab skulde være saaledes, at enhver enkelt Mand og Interessent rundt omkring i Landet skulde kunne se og overflue, hvorledes Sparekasserne anvende de i dem indstaaende Kapitaler. Jeg tror imidlertid ikke, at denne Bestemmelse er bleven overholdt, ja jeg kan sige, at den ikke er bleven det. Jeg kjender det af personlig Erfaring, jeg er selv Medlem af en Sparekasses Bestyrelse, og kjender flere, ja mange Steder, hvor Bestemmelsen ikke er bleven overholdt. Naar jeg ser paa de Bestemmelser, der findes i Lovforslaget med Hensyn til Sparekassernes Virksomhed, skal jeg indrømme, at, var Sparekasselinstitutionen en ny Institution, som begyndte at blomstre her i Danmark, saa var der flere Bestemmelser her, som jeg maatte anse for meget heldige og rigtige; ja, jeg kunde endoglaa ønske nogle flere; men vi skulle jo ikke begynde at indrette Sparekasser fra ny. Der er saaledes f. Ex. visse Steder, hvor Sparekassernes Bestyrelse supplerer sig selv og selv bestemmer sin Lønning; dette anser jeg for meget urigtigt og uheldigt. Jeg vil ikke sige, at det har ført, men det kan dog let føre til, at man tager en eller anden god Ven, som er kommen uheldig afsted, og som maatte endoglaa er gaaet fallit — derfor kan det være en dygtig og energisk Mand — og giver ham et Levebrød i en saadan Stilling. Det er ikke heldigt. Jeg tror ikke, at vi skulle røre ved de bestaaende Forhold; men skulle vi overhovedet røre derved, er det en af de Bestemmelser, jeg kunde ønske. Med Hensyn til Rentefoden skal jeg fatte mig ganske kort. Jeg hører til dem, der anse det for meget uklogt og urigtigt her at fastslaa en bestemt Rentefod. Det fremgik af Sparekassensbetet i Aarhus, at Alle omtrent vare enige om at sætte Rentefoden saa lavt som muligt, og jeg tror, at det er enhver Bestyrelses Opgave; thi jeg tror, at de Alle ville have det Hovedformaal for sig, som den ærede Minister nævnte, nemlig fuldt betryggende Sikkerhed. Deraf følger, at Renten vil blive sat saa lavt som muligt, for at der kan blive lidt Overskud til Reserfefonden; men der vil kunne komme Forhold, hvor det vil være urigtigt; thi da Bankerne, der, som jeg tidligere har bemærket, ere vorede op af Jorden som Rødehatte — den ærede Minister taler om Konkurrence mellem Sparekasserne, og jeg har set, at Kommissionen siger det Samme om Konkurrencen med de Banker, som ere vorede op i de sidste Aar, i et meget stort Forhold — gjerne ville have Penge dragne ind i sig fra Sparekasserne, har denne Konkur-

rence haat til Følge, at Sparekasserne undertiden have maattet sætte Renten højere, end de ønske. Jeg kjender flere Sparekassestyrelser paa forskjellige Steder og siger ikke for Meget, naar jeg udtaler, at de ønske at sætte Renten saa lavt som muligt. Jeg indrømmer den ærede Minister, at det vilde være en Fordel for Landbruget og maaske for det Hele; thi saa har man mere Mod og Dristighed til at fortsætte Virksomheden paa alle Omraader. Altsaa vil jeg faae meget vanskeligt ved at stemme for en saadan Bestemmelse om at fastslaa Rentefoden men naturligvis kan man overbevise mig om Nødvendigheden deraf, er jeg med dertil! Med Hensyn til Sparekassensudlaan i faste Giendomme tror jeg i og for sig, at den Bestemmelse er rigtig, at man kun bør laane ud efter de Regler, der gjælde for Udlaan af Umyndiges Midler, men jeg tror, at det vilde være uheldigt at benytte altsamt de samme Bestemmelser, der findes i Lov 19de Marts 1869, og jeg ser heller ikke, hvorfor man egentlig skal have den Buderingsforretning, her er foreslaaet; jeg er selv Bestyrelsesmedlem af en Sparekasse, og jeg anser virkelig den Taxationsmand, vi have, for langt mere betryggende end Taxationen ved Udlaan af Umyndiges Midler; thi der er visse Forhold, der kunne tages Hensyn til fra vore Taxationsmænds Side, men ikke fra de andres, det er de personlige Forhold, de have ogsaa deres Betydning; det er ikke blot Giendommenes Værdi, man skal tage Hensyn til, men ogsaa, om det er en driftig Mand; det er heller ikke saa, at Giendommens Værdi, som den er i Diebliffet, skal være den gjældende, men hvad den kan blive til ved en driftig Giers Virksomhed. Vi have trykte Skemaer til Taxationsmændene, og de ere lige saa betryggende som ved de andre Taxationer, men jeg vil indrømme, at det ikke er rigtigt at overtage Halvdelen af Taxationsværdien, der er fastsat i Loven om Umyndiges Midler, forsaavidt vi overhovedet skulle gaa til at fastsætte Bestemmelser, deri er jeg enig med den ærede Indenrigsminister. — Der saaldt igaar Udtalelser fra det ærede Medlem for Svovs Amts 4de Valgkreds (Holslein-Holsteinborg), som jeg kan tiltræde; men det forekommer mig, at der var nogen Misforstaaelse tilstede, naar han gik ud fra, at Ministeren isølge Litra d kunde forbyde f. Ex. Laan mod haandsaaet Pant og Kaution; det tror jeg ikke er Tanken. Skulde Ministeren ved Fastsættelsen af Vedtægterne fordrø, at dette ikke maatte ske, vilde jeg paa ingen Maade stemme for Loven. Hvad han udtalte med Hensyn til Laan mod haandsaaet Pant og Kaution, kan jeg ganske tiltræde, og jeg skal derfor ikke opholde mig videre derved. Jeg har den Erfaring, at man paa den Maade kan udrette meget Gødt og hjælpe Mange over en Krise, saa de ikke behøve at ty til nye Prioritetslaan, men efter kort Tids Forløb have kunnet tilbagebetale det Beløb, de have mod-